

หลักสูตรการประกอบอาชีพและการพัฒนาอาชีพ

หลักสูตรการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ

จำนวน ๑๕ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอศีขรภูมิ

ความเป็นมา

อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ เป็นอำเภอที่มีวัฒนธรรมการทอผ้ามานาน และได้สืบทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจนเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่โดดเด่น ยิ่งหากได้ศึกษาอย่างลึกซึ้งแล้วจะค้นพบเหตุผลหลายประการที่สนับสนุนในเรื่องการทอผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์ของสุรินทร์ ในด้านต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรมประเพณี การทอเส้นไหม ลวดลายผ้าไหม และกรรมวิธีการทอ ตลอดจนการใช้ผ้าไหมในโอกาสต่าง ๆ และยังเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

ในการเพิ่มเสน่ห์ และราคาของผ้าไหม อีกอย่างหนึ่งคือการทอผ้าไหมที่ย้อมด้วยสีธรรมชาติ การย้อมสีธรรมชาติ โดยส่วนใหญ่ได้มาจากส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น เปลือกไม้ ใบไม้ ผล ลำต้น แก่น ต้นไม้และรากไม้ ซึ่งจะมีกรรมวิธีในการเตรียมน้ำย้อมสีและวิธีการย้อมสีที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับชนิดของพืชและส่วนที่นำมาใช้ในการย้อมสี

หลักการของหลักสูตร

๑. เพื่อให้ผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและพัฒนาตนเองได้
๒. เพื่อให้ผู้เรียนการอบรมมีรายได้เพิ่มขึ้น

จุดมุ่งหมาย

๑. ผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและพัฒนาตนเองได้
๒. ผู้เรียนมีรายได้เพิ่มขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้พลัดโอกาส และผู้ขาดโอกาส จำนวน ๖ คน

ณ บ้านอาราง หมู่ที่ ๗ ตำบลนาทุ่ง อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

ระยะเวลาเรียน

รวมหลักสูตร	๑๕ ชั่วโมง	แบ่งเป็น
ภาคทฤษฎี	จำนวน ๕ ชั่วโมง	
ภาคปฏิบัติ	จำนวน ๑๐ ชั่วโมง	

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ทักษะการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ

๑.๑ การย้อมสีไหม

จำนวน ๑๕ ชั่วโมง

- วัสดุอุปกรณ์
- วิธีการ/ขั้นตอนการย้อมสีไหมด้วยสีธรรมชาติ
- ข้อควรระวังในการย้อมสีไหมด้วยสีธรรมชาติ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ศึกษาจากเอกสารและภูมิปัญญา
๒. ฟังวิทยากรบรรยายให้ความรู้
๓. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
๔. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
๕. ทำใบความรู้และใบงาน
๖. ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง
๗. ฝึกปฏิบัติจริงและทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดให้

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการย่อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
จุดมุ่งหมายและ ความสำคัญของการย่อม เส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ	๑. ความสำคัญของการ ประกอบอาชีพการย่อมเส้น ไหมด้วยสีธรรมชาติ ๒. บอกความเป็นไปได้ใน การ ประกอบอาชีพการย่อม เส้น ไหมด้วยสีธรรมชาติ ๒.๑ การลงทุน ๒.๒ กระบวนการผลิต ๒.๓ การบรรจุหีบห่อ ๒.๔ การตลาด ๓. การตัดสินใจในการเลือก อาชีพ	๑. ความสำคัญของการ ประกอบอาชีพ การย่อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๒. บอกความเป็นไปได้ใน การประกอบ อาชีพการย่อม เส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๒.๑ การลงทุน ๒.๒ กระบวนการผลิต ๒.๓ การบรรจุหีบห่อ ๒.๔ การตลาด	จัดการเรียนรู้โดยใช้ ใบความรู้ และ การ บรรยาย อธิบายโดย วิทยากร	๑	-
ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับ การ ย่อมเส้นไหม ด้วยสี ธรรมชาติ	๑. แหล่งเรียนรู้การประกอบ อาชีพ การย่อมเส้นไหมด้วย สี ธรรมชาติ ๒. กลุ่ม / บุคคลที่ประสบ ความ –สำเร็จในอาชีพการ ย่อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๓. ทิศทางการประกอบ อาชีพ ธุรกิจชุมชน	๑. แหล่งเรียนรู้การ ประกอบอาชีพ การ ย่อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๒. กลุ่ม / บุคคลที่ประสบ ความ –สำเร็จ ในอาชีพการ ย่อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๓. ทิศทางการประกอบ อาชีพ ธุรกิจ ชุมชน	จัดการเรียนรู้โดย -การบรรยาย - ศึกษาเอกสาร - ศึกษาจากคลิป วิดีโอ -ศึกษาจากตัวอย่าง จริง	๑	-

การเตรียม วัสดุดิบและเส้นไหม	๑. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ๒. การทำความสะอาดเส้นไหมโดยการต้มเส้นไหมในน้ำเปล่า เพื่อละลายขี้ผึ้งที่ ติดมากับเส้นไหม ๓. งบประมาณในการซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ ๔. สถานที่จำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์	การเตรียมวัสดุดิบและเส้นไหม ๑. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ ๒. การทำความสะอาด เส้นไหมโดยการต้มเส้นไหม ในน้ำเปล่า เพื่อละลายขี้ผึ้ง ที่ติดมากับเส้นไหม ๓. งบประมาณในการซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ ๔. สถานที่จำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์	จัดการเรียนรู้โดย - การบรรยาย - ศึกษาเอกสาร - ศึกษาจากคลิปวิดีโอ -ศึกษาจากตัวอย่าง จริง - สาธิตโดยวิทยากร และฝึกปฏิบัติ	๑	-
การเตรียม วัสดุดิบและเส้นไหม	๑. การเตรียมเส้นไหมก่อนนำไปย้อม ๑.๑ การซัก ๑.๒ การผึ่งให้แห้ง ๒. การเลือกใช้อุปกรณ์ ๒.๑ การเลือกขนาดให้เหมาะสมกับปริมาณเส้นไหม มีขนาดใหญ่พอที่จะรับน้ำหนักเส้นไหมที่เปียกใน หม้อย้อมได้ ๒.๒ อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ต้ม	๑. การเตรียมเส้นไหมก่อน นำไปย้อม ๑.๑ การซัก ๑.๒ การผึ่งให้แห้ง ๒. การเลือกใช้อุปกรณ์ ๒.๑ การเลือกขนาดให้ เหมาะสมกับปริมาณเส้นไหม มีขนาดใหญ่พอที่จะ รับน้ำหนักเส้นไหมที่เปียก ในหม้อย้อมได้ ๒.๒ อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ต้ม	จัดการเรียนรู้โดย -การบรรยาย - ศึกษาเอกสาร - ศึกษาจากคลิปวิดีโอ -ศึกษาจากตัวอย่าง จริง - สาธิตโดยวิทยากร และฝึกปฏิบัติ	๑	-

การเลือกวิธีนำ พืชมาย้อมสี ที่ได้ จากส่วนต่างๆ ของพืช	๑. กลุ่มพืชให้สีม่วงจากดอก อินชันทัน ๒. สีม่วงอ่อนจากเปลือก มังคุด ๓. สีชมพู จากฝาง , ต้น มะพร้าว ๔. สีเขียวจากใบมะม่วง , สมอ , ใบขี้เหล็ก, ใบหูกวาง ๕. สีเขียวจากใบขี้เหล็กบ้าน ๖. สีเหลืองจากขมิ้นเครือ ๗. สีเหลืองจากแก่นเข ๘. สีน้ำตาลแดง จากเปลือก ต้นอะราง	การเลือกวิธีนำพืชมาย้อมสีที่ ได้จากส่วน ต่างๆ ของพืช ๑. กลุ่มพืชให้สีม่วงจากดอก อินชันทัน ๒. สีม่วงอ่อนจากเปลือก มังคุด ๓. สีชมพู จากฝาง , ต้น มะพร้าว ๔. สีเขียวจากใบมะม่วง , สมอ , ใบ ขี้เหล็ก ,ใบหูกวาง ๕. สีเขียวจากใบขี้เหล็กบ้าน ๖. สีเหลืองจากขมิ้นเครือ ๗. สีเหลืองจากแก่น ๘. สีน้ำตาลแดง จากเปลือก ต้นอะราง	จัดการเรียนรู้โดย -การบรรยาย - ศึกษาจากคลิป วีดีโอ -สาธิตโดย วิทยากร และฝึกปฏิบัติ	๑	-
เทคนิคการย้อม สีธรรมชาติ จากส่วนของ พืช	๑. เทคนิคการย้อมสี ธรรมชาติ จากส่วนของพืช - เทคนิคการ ย้อมสีที่มีความ คงทนต่อแสง และการซัก ๒. กรรมวิธีการย้อมเส้นไหม ด้วยสีธรรมชาติ ๒.๑ การใช้เวลาย้อม ๒.๒ เทคนิคการย้อมสี ธรรมชาติจากส่วนของพืช ๒.๓ การเก็บรักษา	๑. เทคนิคการย้อมสี ธรรมชาติจากส่วน ของพืช - เทคนิคการย้อมสีที่มี ความ คงทนต่อแสงและ การซัก ๒. กรรมวิธีการย้อมเส้น ไหมด้วยสี ธรรมชาติ ๒.๑ การใช้เวลาย้อม ๒.๒ เทคนิคการย้อมสี ธรรมชาติจากส่วน ของพืช ๒.๓ การเก็บรักษา	จัดการเรียนรู้โดย -การบรรยาย - ศึกษาจากคลิป วีดีโอ -สาธิตโดยวิทยากร และฝึกปฏิบัติ		๑๐

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงวิธีการฟอก ย้อม เส้นไหม
๒. ผู้เรียนมีความรู้ สามารถปฏิบัติการฟอก ย้อม เส้นไหม
๓. ผู้เรียนมีความรู้ เข้าใจหลักการวิธีการวางแผนจัดจำหน่ายผลผลิต
๔. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ ในการประกอบอาชีพได้

ผู้สอน / สถานที่เรียน

วิทยาการโดย.....

ลงชื่อ.....นางพศุภพร.....ผู้เสนอหลักสูตร

(นางสุพรรณ แสงเพชร)

วิทยาการ

ลงชื่อ.....นายทรงชัย.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายทรงชัย เจือจันทร์)

ครู ชำนาญการ

ลงชื่อ.....นางกนกณัฐ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางกนกณัฐ สิงหะ)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอศีขรภูมิ